

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0226U001449

Державний реєстраційний номер: 0123U100700

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-01-2026

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Дослідити вплив на організм посттравматичного стресу, пов'язаного з війною, у людей різного віку та обґрунтувати методи корекції зумовлених ним порушень

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2025

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Державна установа "Інститут геронтології імені Д. Ф. Чеботарьова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 01897908

Місцезнаходження: вул. Вишгородська, буд. 67, м. Київ, 04114, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380444304042

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія медичних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00061125

Місцезнаходження: вул. Герцена, буд. 12, м. Київ, 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380444893981

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6561040

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 6841.800

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Дослідити вплив на організм посттравматичного стресу, пов'язаного з війною, у людей різного віку та обґрунтувати методи корекції зумовлених ним порушень

Назва роботи англійською:

To study the influence of post-traumatic stress associated with war on the body in people of different ages and to substantiate the methods of correction of the disorders caused by it

Реферат українською:

Обстежено 193 чол. і жін. різного віку із наслідками посттравматичного стресу, зумовленого подіями російсько-української війни. Групи порівняння: 122 чол. і жін. відп. віку, обстеженими до війни. Використано опитувальники PSS-10, PCL-5, STAI, BDI, ISQ, Food Frequency Questionnaire, імуноферментні та біохімічні методи, методи аналізу варіабельності серцевого ритму, лазерної доплерівської флоуметрії, спірометрії, визначення біол. віку і темпу старіння. Ефективність застосування кверцетину досліджено у 65 жін. із стрес-асоційованими ментальними і соматичними порушеннями. Під час війни у жін. і чол. підвищився рівень кортизолу в крові та зросла активність симпатичної нервової системи, що свідчить про перебування у стані хронічного стресу. Тривалий стрес призвів до більш значних психоемоційних порушень і розладів сну у жін. порівняно з чол. У жін. воєнний стрес зумовив розвиток інсулінорезистентності та несприятливих змін вуглеводного обміну. У жін. і чол. похилого віку посилились атерогенні зміни ліпідного складу крові. У молодих чол. і жін. тривалий стрес погіршив функцію ендотелію мікросудин. Частота виявлення посттравматичного стресового розладу (ПТСР) за опитувальником PCL-5 у цивільних чол. втричі менша, ніж у жін. ($p < 0,05$). Частота ПТСР найвища у молодих жін. (40 %) і зменшується до 14 % у жін. похилого віку. У жін. із ПТСР значуще вищі рівні депресії та тривожності, більше половини мали значні порушення сну. У жін. із ПТСР посилилась інсулінорезистентність, зросла частота виявлення переддіабету, дисліпідемії, дисфункції ендотелію, збільшився біологіч. вік і темп старіння. У жін. і чол. під час війни підвищилась загальна калорійність раціонів, частка білку, жиру та простих вуглеводів, зменшилось споживання вітаміну B1, фолієвої к-ти, цинку, магнію, кальцію та йоду.

Реферат англійською:

The aim of study was to determine the age and gender characteristics of the impact of war-related stress on the body of civilians and to substantiate methods for correcting the disorders caused by it. 193 men and women of different ages with the consequences of post-traumatic stress caused by the events of the russian-Ukrainian war were examined. The comparison groups were represented by 122 men and women examined before the war. The questionnaires PSS-10, PCL-5, STAI, BDI, ISQ, immunoenzymatic and biochemical methods, heart rate variability analysis, laser Doppler flowmetry, determination of biological age and aging rate, and the Food Frequency Questionnaire were used. The effectiveness of quercetin was studied in 65 women with stress-associated mental and somatic disorders. During the war, women and men had increased levels of cortisol in their blood and increased sympathetic nervous system activity, indicating chronic stress. Prolonged stress led to more significant psychoemotional and sleep disorders in women than in men. In women, war stress led to the development of insulin resistance and adverse changes in carbohydrate metabolism. In elderly women and men, unlike young people, atherogenic changes in blood lipid composition increased during the war. In young men and women, prolonged stress worsened the function of the microvascular endothelium. The frequency of post-traumatic stress disorder (PTSD) according to the PCL-5 questionnaire during the war in civilian men is three times lower than in women ($p < 0.05$). The frequency of PTSD is highest in young women (40%) and decreases to 14% in elderly women. Women with PTSD had significantly higher levels of depression and anxiety, and more than half had significant sleep disturbances. In addition, during the war, women with PTSD had increased insulin resistance, an increased

incidence of prediabetes, dyslipidemia, endothelial dysfunction, increased biological age, and accelerated aging.

Індекс УДК: 341.3, 613.98; 612.67/.68, 616.45-001.1/3:612.67-"364"

Коди тематичних рубрик: 10.87.69, 76.29.59

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Писарук Анатолій Васильович

Науковий ступінь: д. мед. н.

Вчене звання: с.н.с.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Шатило Валерій Броніславович

Науковий ступінь: д. мед. н.

Вчене звання: професор

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Застосування кверцетину для корекції стрес-асоційованих порушень, пов'язаних із війною, у цивільних людей

Назва НТП англійською: The use of quercetin for the correction of war-related stress-associated disorders in civilians

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії, гіпотези

Галузь застосування: 73.10.1 Дослідження і розробки в галузі природничих наук

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Спосіб корекції стрес-асоційованих порушень у цивільних людей, які перебувають в умовах тривалого воєнного стресу, шляхом застосування біофлавоноїду кверцетину з антиоксидантними й протизапальними властивостями, відсутністю або мінімальними проявами побічних ефектів. Кверцетин застосовується по 80 мг тричі на добу упродовж місяця. Впровадження нововведення сприятиме зниженню рівня хронічного стресу, покращенню функції ендотелію мікросудин, поліпшенню ліпідного та вуглеводного профілю, зменшенню біологічного віку мікросудин, біологічного метаболічного віку, темпу метаболічного старіння.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих, Інше (Запропонований спосіб дає змогу впровадження в лікувально-профілактичних закладах первинної і спеціалізованої допомоги застосування кверцетину для корекції порушень психоемоційного стану, соматичного здоров'я і темпу пришвидшеного старіння цивільних людей, які перебувають в умовах тривалого впливу стресових чинників війни.)

Вплив НТП на довкілля: Не впливає

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 10.2024

Закінчення етапу: 12.2026

Споживачі продукції: науково-дослідні установи, що працюють у біомедичній галузі та галузі природничих наук, біотехнологічні та фармацевтичні компанії

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.: 6841.8

Права, що надаються інвестору після завершення роботи: Спільні права на НТП

Наявність бізнес-плану: Ні

Техніко-економічне обґрунтування: Так

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.: 10

Очікуваний термін окупності (років): 5

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

1. Маркери психоемоційного стресу у жінок київського регіону в період російсько-української війни / Шатило В.Б., Антонюк-Щеглова І.А., Наскалова, С.С., Бондаренко О.В., Дибя І.А., Писарук А.В., Мехова Л.В. // Фізіологічний журнал. 2023, Т. 69, № 4. С. 3-10. DOI: <https://doi.org/10.15407/fz69.04.003>.
2. Вплив стресу, пов'язаного із війною, на стан вуглеводного й ліпідного обмінів та темп метаболічного старіння в жінок різного віку / Шатило В.Б., Наскалова С.С., Писарук А.В., Асанов Е.О., Бондаренко О.В., Кошель Н.М., Дибя І.А., Сліпченко В.Г. // Ендокринологія. 2024. Т.30, N 2, С. 148-154. <https://doi.org/10.31793/1680-1466.2024.29-2.148>.
3. Споживання нутрієнтів та його зв'язок із психоемоційним станом і метаболічним профілем в українських жінок під час війни / Синьок Л.Л., Півень Л., Наскалова С.С., Бондаренко О.В., Антонюк-Щеглова І.А., Кошель Н.М., Романенко М.С., Писарук А.В., Шатило В.Б. // Фізіологічний журнал. 2024. Т.70, N4. С.11-21. DOI: <https://doi.org/10.15407/fz70.04.011>.
4. Маркери посттравматичного стресу у цивільних чоловіків та жінок різного віку під час російсько-української війни / Наскалова С.С., Антонюк-Щеглова І.А., Бондаренко О.В., Асанов Е.О., Дибя І.А., Писарук А.В., Мехова Л.В., Богомаз Л.М., Сліпченко В.Г., Шатило В.Б. // Фізіологічний журнал. 2024. Т.70, N5. С. 20-29. DOI: <https://doi.org/10.15407/fz70.05.020>.
5. Association of diet, lifestyle, and chronotype with metabolic health in Ukrainian adults: a cross-sectional study / Romanenko M, Schuster J, Piven L, Synieok L, Dubiley T, Bogomaz L, Hahn A, Myller M. // Sci Rep. 2024 Mar 1;14(1):5143. DOI: 10.1038/s41598-024-55715-0.
6. The impact of post-traumatic stress disorder on indicators of carbohydrate and lipid metabolism, metabolic age of civilian women during war / Shatylo V.B., Naskalova S.S., Asanov E.O., Pysaruk A.V., Bondarenko O.V. // Ендокринологія. 2025. Т.30, N 1. С.39-44 <https://doi.org/10.31793/1680-1466.2025.30-1.39>.
7. Порушення сну в цивільних і військовиків під час російсько-української війни / Бондаренко О.В., Наскалова С.С., Леськів Р.І., Шатило В.Б. // Український терапевтичний журнал. 2025. N 2.С. 33-38. DOI: <https://doi.org/10.30978/UTJ2025-2-33>.
8. Вплив війни на біологічний вік і темп старіння фізіологічних систем у цивільних українців / Шатило В.Б., Писарук А.В., Асанов Е.О., Наскалова С.С., Бондаренко О.В., Мехова Л.В. // Фізіологічний журнал, 2025, Т. 71, № 3. С. 3-11 DOI: <https://doi.org/10.15407/fz71.03.003>.
9. Functional state of women with psycho-emotional disorders during the russian-ukrainian war / Naskalova S.S., Bondarenko O.V., Mekhova L.V., Koshel N.M., Ustymenko A.M., Shatylo V.B. // Фізіологічний журнал, 2025, Т. 71, № 5. С. 13-21 DOI: <https://doi.org/10.15407/fz71.05.013>.
10. Вплив кверцетину на прояви метаболічних і психоемоційних порушень у цивільних жінок за умов тривалого воєнного стресу / Шатило В.Б., Наскалова С.С., Бондаренко О.В., Заєць І.В. // Ендокринологія. 2025, Т.30, N2. С.180-186 <https://doi.org/10.31793/1680-1466.2025.30-2.180>.

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Маньковський Борис Микитович
д.мед.н., 14.01.14

Перелік осіб-виконавців

Антонюк-Щеглова Іванна Анатоліївна
(д. мед. н., с.н.с., 14.03.03)

Асанов Ервін Османович
(д.мед.н., професор, старший науковий співробітник, 14.03.03)

Бондаренко Олена Володимирівна
(к. мед. н.)

Дибя Ірина Андріївна
(к. мед. н., с.д.)

Заєць Ірина Василівна

Кошель Наталія Михайлівна
(к. б. н.)

Мехова Людмила Володимирівна
(к. мед. н.)

Наскалова Світлана Сергіївна
(к. мед. н.)

Осьмак Дмитро Дмитрович

Писарук Людмила Василівна

Півень Любов Валентинівна

Романенко Мар'яна Станіславівна
(к. мед. н.)

Синеок Людмила Леонідівна
(к. мед. н., г.н.с)

Устименко Аліна Миколаївна
(к. б. н., с.д.)

Відповідальний за підготовку облікових документів

Мовчун Наталія Олександрівна

Телефон

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна